

והנידון בסוגיא הוא האם זו לשון הפקר אם לאו [אבל אם צווח מעיקרא 'אי אפשי', אין שום סברה שיהא הפקר, אלא נשאר מתנה ביד הנותן, שהרי לא נתן אלא על דעת שיזכה בה חברו].
 ואולם מדברי הרשב"ם (בב"ב שם. וכ"כ רבנו תם בספר הישר צו ומובא בשטמ"ק כאן) מבואר שמפרש דברי ריש לקיש בצווח מעיקרא "אי אפשי בה" ומועילה אמירתו מדין סילוק קודם שתגיע המתנה לידו, וגם מרשות הנותן יצאה, הלכך הריהי הפקר לכל [ועל זה נסב הדיון בהמשך הסוגיא], אבל לאחר שתבוא לידו – אמירתו אינה מועילה, שאין זו לשון הפקר. (והתוס' שם תמהו עליו כיצד יפרש את כל מהלך הסוגיא, ע"ש וביד-רמה שם, ובבית הלוי ח"א כד. וע"ע מו"מ בכללות הענין, בחדושים ובאורים ה, 1).
 לפי פירוש זה יש לומר דוקא במתנה, אבל במכר לא יצאה מרשות מוכר לגמרי שהרי יש לו עדיין ליטול הדמים (עפ"י רב האי גאון בספר המקח טו).

זמאי שנא מהא... מקבל מתנה שאמר לאחר שבאת מתנה לידו מתנה זו תיבטל מבוטלת אי אפשי
 בה דבריו קיימין...'. רש"י גרס 'לא אמר כלום', ומפרש שמוזה אין להקשות על ריש לקיש, שלא אמר ר"ל אלא במתנת מטלטלין אבל בקרקע הרי לא הפקיר השדה אלא אינו חפץ שתהא המתנה קיימת. באור החילוק הוא (כן חילק הרשב"א בגטין לב) שבמתנת מטלטלין מתפרש לשון "אי אפשי בה" כהפקר ולא כמי שאינו חפץ במתנה מעיקרא, שאם כן היה לו להחזירה לנותן, אלא ודאי דעתו להפקירה. משא"כ במתנת קרקע אינו מפקירה בכך אלא שלא חפץ שהמתנה תהא קיימת והרי כבר קיבלה, לפיכך לא אמר כלום.

(ע"ב) 'אמר ר' אלעזר: תברא, מי ששנה זו לא שנה זו'. כן היא שיטתו של ר' אלעזר בכמה מקומות, לתרץ ב'תברא' – בשבת צב: יבמות קח: כתובות עה: ב"ק מח: חולין טז. וכאן. וכן מצינו פעם אחת לר' ירמיה (ביבמות יג.), לשמואל (יבמות קח:), לר' יוחנן (ב"ק מח) ולר' זירא (ב"ק מז:).

'קסבר ר' יוסי, כלי שרת מקדשין בו את הפסול בתחלה ליקרב'. כלומר, בפסולים כאלו שאינם פסול גמור (עפ"י רש"י). אבל שאר פסולים, אין כלי שרת מקדשם ליקרב (ע' זבחים פז. וודאי שהבשר אינו נאכל). והטעם שאין כאן פסול גמור – לפי שקבלת הדם היתה בהכשר ורק אחר כך נודע לו, ושונה משאר מקומות שמקבל בכלי דבר פסול (עפ"י תוס'; שפת אמת מנחות קב: ועע"ש). ועוד, כיון שמתחילה בא קרבן זה על הספק והרי כבר נשחט ונתקבל הדם ובשעת הקבלה היה ראוי לזרקו – כבר הוקבע הזבח בהכשר, כי בכך הכשירתו תורה, והרי זה דומה לנודע אחר זריקה שלא נפסל (עפ"י חזון איש זבחים יט, יב).

דף כה

'בשלמא לדידי דאמינא מחיים, בהא פליגי ר' שמעון ורבנן, דר' שמעון סבר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה...' יש שהוכיחו מכאן שאין מועיל פדיון לעגלה ערופה, שאם מועיל הלא גם אם עגלה ערופה נאסרת מחיים, שחיטתה שאינה ראויה היא, שהרי אפשר בפדיון, וכמו שאמרו (בחולין פא:).
 לענין פרת חטאת (עפ"י חזון איש פרה ב, י; הגר"ש גרוזענסקי – מובא בשו"ת אחיעזר ח"ד עט).
 וכבר נחלקו אחרונים בדבר – ע' משנה למלך הל' רוצח י, ובמצוין ביוסף דעת קדושין נו. ועע"ש בגדר 'ירידתה לנחל אוסרתה'.

זכי תימא סבר ר' שמעון עגלה בשחיטה כשרה. אף על פי שלא הוזכר בה אלא עריפה, הוה אמינא להכשיר שחיטה בקל וחומר' מפרה, שאינה כשרה בעריפה וכשרה בשחיטה, עגלה שכשרה בעריפה דין הוא שתהא כשרה בשחיטה [כמו שרצו לדון בחולין כד] [עפ"י אביר יעקב].

'אמר רבא: מנא אמינא לה מדתנן עגלה ערופה אינה כן, עד שלא נערפה תצא ותרעה בעדר. ואי אמרת מחיים, אמאי תצא ותרעה בעדר, הא איתסרא לה מחיים? תני...' מבואר בסוגיא (וכן בחולין פב), שלפי הדעה שעגלה נאסרת מחיים, אם נמצא ההורג לאחר שנאסרה – נשאת העגלה באיסורה. ופרשו התוס' טעם הדבר לפי שיש לדמותה לאשם תלוי, כי באה מתחילה על הספק, לכן גם אם נודע קודם העריפה, נשאת באיסורה.

ולכאורה נראה לפי זה שלדעת ר' מאיר שאשם תלוי שנודע לו קודם שחיטה – יצא וירעה בעדר, הכי נמי בעגלה ערופה תהא מותרת. (וע' באביר-יעקב שהקשה על הנחה זו מהסוגיא בחולין).

ובשפת-אמת תמה על דברי התוס', הלא סברת חכמים היא מתוך שלבו נוקפו גומר ומקדיש, וזה אינו שייך בעגלה שאין לה בעלים אלא גזרת הכתוב היא שהורדתה לנחל אוסרתה, ואם כן כשנמצא הרוצח הוברר שאין כאן דין עגלה ערופה ותהא מותרת (וע' בקהלות יעקב (כריתות טז) ובאבי עזרי (הל' רוצח ז) – הסברים אחרים לכך שלא פקע איסורה. ואולם פשוט כוננת התוס' מורה לכאורה כהבנת השפ"א).

ויש ליישב על פי הנראה מדברי התוס' בחולין (פב). שאם הורידה הזקנים בדעה מסוימת, והוברר שטעו במחשבתם – אין העגלה נאסרת, הרי שאין הירידה לנחל מעשה טכני-מציאותי בלבד אלא יש דין 'דעת' בהורדה. ואמנם אין זה הקדש ממש אך דומה להקדש (ע"ע במובא בקדושין נו בשם הגר"ח. וע"ע: ברכת מרדכי ח"א יח, ח-יא; חדושים ובאורים כריתות ט, ד). ואם כן סברה היא שיש להשוותה לאשם תלוי, עכ"פ מדרבנן, שכיון שהתחיל מעשה כפרתה בשעה שהיה הדבר ספק, אין להפקיע חלות-דין שנבע ממעשה זה.

ואפשר לפי זה שדינה להיקבר במקומה, כאילו נערפה, כי דין קבורתה (מן התורה או מדרבנן) אינו משום איסורי הנאה גרידא, אלא כדין עגלה ערופה. [אמנם ברמב"ם יש לדייק שאם מתה או נשחטה לאחר ירידתה – דינה כשאר איסורי הנאה, ואינה צריכה להיקבר שם דוקא, (כמוש"כ המנחת חינוך תקל, כ) – והו משום שפסק כסתם משנתנו שנמצא קודם הריגה, תצא ותרעה בעדר. אבל לפי הדעה האוסרת, יהא דינה כעגלה ערופה שנערפה כאמור].
ויתכן לפי זה שאף ר' מאיר מודה בדבר, כשם שמודה לאחר שחיטת האשם שאינו יוצא לחולין, הכי נמי יש לדמות ירידת העגלה לשחיטת האשם, כי אז מתחיל מעשה העגלה.

וכבר תמה הרשב"א (בשו"ת, ח"ה כז) על דברי הרמב"ם, שמצד אחד פסק תצא ותרעה בעדר, כסתם משנתנו, ומאידך פסק שנאסרת מחיים – כיצד זיכה שטרא לבי תרי.

ויש אומרים שמקורו הוא בירושלמי (סוטה ט, ו), ופסק דלא כתלמוד דידן אלא כפי פשוט המשנה. ויש שכתבו להוכיח מסוגיות אחרות שנוקטות שאף אם נאסרת מחיים, אם נמצא ההורג – מותרת.

(ע"ע מאירי סוטה מז; כסף משנה הל' רוצח י. באר שבע סוטה מז. שער המלך; אור שמח; אבי עזרי שם; לקוטי הלכות כאן; זכר יצחק עד; קהלות יעקב כריתות טז; ברכת מרדכי ח"א יח, ח-יא).

ויש מי שכתב שרוב המנוגא חולק על רבא ומפרש משנתנו 'עד שלא נראית לעריפה', [ומשנערפה' היינו שנערפה ממש. ולא דיבר התנא באופן האמצעי, שנמצא בין ירידה לעריפה]. וכך גם יתפרשו דברי הרמב"ם שהעתיק לשון המשנה, ולפי זה אכן אם ירדה לנחל ונמצא ההורג – אסורה (חדושים ובאורים ט, א). או אפשר שלדעת רב המנוגא אין הדברים תלויים זה בזה, אלא אעפ"י שנאסרת מחיים, אם נמצא ההורג – מותרת [וכקושיית התוס', או כתמיהת השפ"א הנ"ל] [עפ"י יד כהן].

'המעון הזה'. לשון שבועה הוא, שנשבע במקדש. וכן נמצא ביטוי זה בפי החכמים בכמה מקומות (במשנה לעיל א, ז ובכתובות ב, ט). ואולם כתב התוס' – יום-טוב (בכתובות ב, ט) שאין זו שבועה לפי האמת אלא כדרך שבועה, וכמו שכתבו פוסקים לענין הנשבע בשלחן הקודש או בשאר כלי הקודש שלא חלה עליו שבועה (וכן כתב התפארת-ישראל כאן, ויישב בזה כמה דברים).

יאשם תלוי היינו טעמא דמייתי מקמי דמתיידע ליה – להגן עליו, דהתורה חסה על גופן של ישראל'. הוצרך לטעם זה כדי לבאר שאעפ"י שטעם אשם תלוי משום הגנה על גוף האדם, קבעתו תורה חובה עליו – שכשם שאסרה תורה לאדם לאבד עצמו לדעת ככתוב ואך את דמכם..., כמו כן אסור לו לסכן עצמו במקום שהתורה רצתה לחוס על גופו (עפ"י ערוך לנר).

– ולכך נקרא 'אשם תלוי', שאינו מכפר לו כפרה מוחלטת אלא תולה לו עד שיוודע לו בודאי שחטא בשגגה ויביא חטאתו (עפ"י רמב"ם שגגות ה, א).

(ע"ב) '... אשם תלוי אחר מכפר כפרתו, דלכי מתיידע לא מייתי, כדתנן חייבי חטאות ואשמות ודאין שעבר עליהן יה"כ חייבין להביא אחר יה"כ, חייבי אשמות תלויין פטורין'. ניתן לדייק מן הלשון, שאין יוהכ"פ פוטר מאשמות תלויים אלא אם נודע לו על ספק-חטאו לאחר יוהכ"פ, אבל אם נודע לו קודם ונתחייב אשם תלוי, אין יוהכ"פ פוטר. ואולם מסתימת לשון המשנה, וכן מהסוגיא דלהלן משמע שאין חילוק בדבר (ריעב"ק).

וכתב להסתפק שם כשהפריש אשם תלוי ואחר כך עבר יוהכ"פ, האם יש לדמותו לנודע לו קודם שחיטה שלא חטא, שנחלקו ר' מאיר וחכמים, או שזא כיון שכבר הפריש – מקריב. וכן דנו בדבר בשפת אמת ריש פרקין, ובאור שמח (פסוה"מ ד, יד). אלא טעם הדבר שנקטו לשון זו, לחדש שאף על פי שביום הכיפורים לא ידע בחטא, ורק אח"כ נודע לו – אין יוהכ"פ פוטר מחטאות ואשמות-ודאיים [וכמו שדרשו זאת מן הכתובים להלן כו]. והוכרח רבינא לפרש כן כוונת הברייתא, שאם הכוונה רק על עיקר הדבר שכפרת יום כיפור אינה מועילה לחטאות ואשמות – הלא זאת שנינו במשנה, ומה באה הברייתא לחדש (עפ"י אביר יעקב). ועל דרך זו יש לבאר שלכן לא פירש רבינא כוונת הברייתא כפשוטה, שבאה לומר את עיקר הדין שאם נודע לו שודאי חטא, לא נפטר באשם-תלוי – כי גם דין זה למדנו במשנה דלעיל כג. ואולם עיקר דבריו צריכים ביאור, הלא מצינו רבות שהברייתא משמיעה דינים המפורשים במשנה, ואין כל קושי בדבר. (ערש"י חולין כ. ורשב"א שם לה: ותוס' שם פב: ובמובא ביוסף דעת ריש ערכין).

'אמר ליה רבין רוב פשעים לאו בני קרבן. אמר ליה: מידי רוב כתיבי?'. כעין זה בפסחים כא. 'מידי רוב מים כתיבי?!' וע"ע במובא ביוסף דעת סוטה יז. אודות דרשות המבוססות על ההנחה שהכתוב דיבר כפי הדרך ולא על מקרים חריגים.

'אלא אמר אביי מרישיה דקרא, והתודה עליו את כל עונות בני ישראל... ואת כל פשעיהם לכל חטאתם למה לי – לאקשווי לפשעים...'. השפת-אמת צידד לפרש [שלא כפרש"י], שיתור מפשעיהם בא להפנותו לגזרה שוה מפשעיהם דשעיר המשתלח [והרי גזרה שוה המופנה אין משיבים עליה], כשם ששם מדובר על פשעים וחטאים שאינם בני קרבן, הכא נמי.

א. שנינו: שור הנסקל שהוזמו עדיו – מותר בהנאה, בין אם נסקל ובין אם לא נסקל. הוכחו עדיו ע"י עדים אחרים, והרי כאן 'תרי ותרי' – מבואר בגמרא שאסור בהנאה.

פרשו התוס' שאינו נסקל מפני הספק. לשיטת רבנו תם (ועוד) ששור הנסקל לא נאסר בהנאה מחיים – הריהו מותר בהנאה, ורק לאחר מיתה אסור מפני הספק. ולדעת רש"י שהוא אסור מחיים, אם גמרו את דינו ואח"כ הוכחו – אסור להנות ממנו מחמת הספק (עפ"י תוס'). ואולם אם באו העדים קודם גמר דין, הרי כיון שאין גומרים דינו – מותר בהנאה (מנ"ח נב,ו). ובשפת-אמת חכך לומר שגם אם באו אחר גמר דין, הלא הוברר שהיה זה דין טעות כי כשפסקו לא ידעו על עדי ההכחשה.

אמר ר' כרוספדאי אמר ר' יוחנן: שור הנסקל שהוזמו עדיו – כל המחזיק בו זכה בו, לפי שבעליו הפקירוהו ונתאישו ממנו כבר.

אמר רבא: מסתבר שזה דוקא כאשר הוא אינו יודע שהעדים משקרים, אבל אם יודע שהם משקרים, כגון שאמרו רבע הוא את שורו – אינו מפקירו, שהרי מחזר לטרוח להכחישם.

א. כן פסק הרמב"ם (נוקי ממון יא,ג). ויש מי שציידד שהירושלמי אינו מחלק בדבר (ע' פרי יצחק ח"ב סוס"י סד).

ב. האחרונים הביאו שבירושלמי (ב"ק ד,ה; סנהדרין ו,ב) נחלקו ר' יוחנן וריש לקיש בעיקר דין זה, ולדעת ר"ל כל שהוזמו העדים – יאוש טעות הוא ואי אפשר לזכות בו (ואולם בסוגיתנו מובא דין עיר הנדחת שהוזמו עדיה בשם ריש לקיש. וצ"ל לכאורה שנחלקו התלמודים בדעתו).

ג. לדעת האומר רובע ונרבע אינו אסור בהנאה (רבנו אפרים) – לא זכה בו המחזיק אלא כדמי שור חי, אבל שווי הנבלה שייך לבעלים (עפ"י תוס'). ומועיל הפקר לחצאין בכגון זה. ואין הדבר ברור – ע' אחיעזר ח"ג מא,א; אבי עזרי (חמישאה) זכיה יב,יד; חדושים ובאורים ח,ד).

ב. עיר הנדחת שהוזמו עדיה – כל המחזיק בממונה זכה בו. ואפילו אנשיה יודעים בעצמם שעדי שקר היו כבר הפקירו כל ממונם, כי כל אחד מהם סבור שאחרים חטאו.

א. יש אומרים שלא זכה המחזיק אלא במטלטלין ולא בקרקעות, שאין יאוש בקרקע (ע' בית הלוי מה,ט-י).

ב. באופן שבעל הממון יודע גם באחרים שלא חטאו, ויש להם אפשרות לבטל העדות ע"י הזמה – אין כאן יאוש, כדברי רבא (מנ"ח תסד,ל).

ג. הוכחו עדיו ע"י עדים – נסתפק במנחת חינוך (תסד,כט) שמא כיון שאינם נהרגים אין הממון נאסר, או שמא דנים זאת כספק איסור לחומרא, או אפשר שמעמידים הממון בחזקתו.

דין הנותן מתנה לחברו ואמר הלה אי אפשרי בה – בבבא בתרא קלזיקלח.

דף כה

מ. א. מאימתי עגלה ערופה נאסרת בהנאה?

ב. עגלה שנשחטה במקום להערף – האם נתקיימה מצוותה?

ג. נודע ההורג קודם העריפה או לאחריה – מה דינה?

שאלות ותשובות לסיכום מסכת כריתות

א. רב המנונא אמר: עגלה ערופה נאסרת מחיים, ופרשו: משעת ירידתה לנחל (למדו כן מן ההשוואה לצפורי מצורע, שנאסרות בהנאה בחייהם). ורבא (רבה) אמר: לאחר עריפה נאסרת. והוכיחו שנחלקו תנאים בדבר.

ב. נשחטה במקום להערף – פסולה. [רבא צידד שמא דעת ר' שמעון אינה כן, אך לפי המסקנא אין צורך לחדש זאת ומשמע שאין חולק בדבר].

ג. נודע ההורג עד שלא נערפה העגלה – תצא ותרעה בעדר. כן שנינו במשנתנו. ומבואר בגמרא שלפי הדעה שעגלה ערופה נאסרת מחיים, אם נמצא לאחר שנאסרה – עומדת באיסורה.

א. יתכן ולדעת ר"מ במשנה שאשם תלוי מוקדש בתנאי, הוא הדין לעגלה ערופה, וא"כ אפילו למאן דאמר נאסרת מחיים, אם נמצא ההורג קודם עריפתה – תצא ותרעה בעדר (ע' תד"ה הא; אביר יעקב).

ב. כבר עמדו המפרשים על דברי הרמב"ם שמצד אחד נראה שפסק תצא ותרעה בעדר כסתם מתניתין, ומאידך פסק שנאסרת מחיים.

נמצא לאחר עריפה – תיקבר במקומה כדין כל עגלה ערופה, שעל הספק באה מתחילה, כיפרה ספקה והלכה לה.

מא. א. האם אשם תלוי בא בנדבה? האם הוא מכפר על לאוין שאין בהם כרת?

ב. חייבי חטאות ואשמות שעבר עליהם יום הכיפורים – האם עדיין הם עומדים בחיובם? וכיצד הדין כשנתחייבו ביוהכ"פ עצמו?

א. ר' אליעזר אומר: מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום ובכל עת שירצה [שהרי כשנודע לו חטאו מביא חטאת – נמצא שאין האשם חובה אלא כנדבת עולה ושלמים]. הוא היה נקרא 'אשם חסידים'.

ויש אומרים שאינו בא אלא על עבירת 'לאו' אפילו אין בו כרת (אשר לא תעשינה ולא ידע ואשם). ולדעה זו אין מניחים אדם להביא אשם תלוי מיד לאחר יום הכיפורים, עד שייכנס לבית הספק.

א. רש"י מפרש בעבירת לאו שלא נודעה לו. והתוס' פרשו שהוא הדין [וכל שכן] כשנודע לו, ואין הדבר עליו חובה [כ'לא הודע' של עבירת כרת] אלא רשות.

ב. י"א שנחלקו שתי הדעות אליבא דר' אליעזר; לתנא קמא אשם תלוי בא בנדבה ממש, גם אם ידוע לו שלא חטא, ול'אמרו לו' אינו ממש נדבה אלא בא על חטא כלשהו (עפ"י תבואות שור ה סק"ח). ואולם גם לר' אליעזר אליבא דתנא קמא, אשם תלוי הבא על חטא שיש בו חטאת – חובה גמורה היא, אלא שהוא בא גם בנדבה (ערוך לנר; חדושים ובאורים ז, ת. וכבר מבואר כן בתוס' ית. ד"ה באנו ובשיטמ"ק שם אות ה).

ג. גם לר"א שאשם תלוי בא בנדבה – נראה שאינו בא לאחר מיתה. (חדושים ובאורים זכחים א, ג). וחכמים אומרים: אין מביא אשם תלוי אלא על דבר שזודונו כרת ושגגתו חטאת (מצות – מצות). ואע"פ שהאשם בא חובה, כאשר נודע החטא חייבים להביא עוד חטאת, שהתורה חסה על גופו של ישראל וחייבתו להביא אשם להגן מן היסורים עד שיוודע.

[לדברי ר' עקיבא (כב), בא גם על ספק-מעילה, אע"פ שאין בה כרת וחטאת].

א. מהטור (יו"ד ה; או"ח א ובב"י) נראה שפסק כר' אליעזר שאשם תלוי בא בנדבה [וי"א בדעת הטור שספק הוא כיצד ההלכה. עפ"י תבואות שור ה סק"ח]. וכן דעת אביו הרא"ש (חולין סופ"ב). ואולם הרמב"ם פוסק שאינו בא בנדבה. וכן נראית דעת השו"ע (שם. ע"ש בש"ך).

ב. יש צד בתוס' (שבת עה.) שיש אשם תלוי בשפחה חרופה. ואולם משמע שנקטו לעיקר שאין בה א"ת (וכ"כ הריטב"א בשם התוס'. וכ"ד הרמב"ן שם. וכן מפורש בתוספתא א, ט).

ב. חייבי חטאות ואשמות-ודאיים הבאים לכפרה, שעבר עליהם יוהכ"פ – חייבים להביא אחר יוהכ"פ. (אביי דרש מואת כל פשעיהם לכל חטאתם – אינו מכפר אלא על חטאים דומיא דרוב פשעים, שאינם בני קרבן. ורב תחליפא דרש ממכל חטאתיכם לפני ה' – אינו מכפר אלא על חטאים שאין מכיר בהם אלא המקום, שלא נודעו לבני אדם. וע"ע תו"כ ויקרא ד פ"ט ופ"י). ואפילו לא נודע חטאם אלא לאחר יוהכ"פ – לא נפטרו (לכך ייתר הכתוב 'דיעה' ביחיד, בנשיא ובציבור – ללמד שאפילו נודע לאחר יוהכ"פ חייבים (כו. בערוך-לנר (יח) כתב לצדד שבאשם ודאי, אם לא נודע לו אלא לאחר יוהכ"פ – אינו מביא. וכבר תמחו על דבריו – ע' הדושים ובאורים ט, י). אבל חייבי אשמות-תלויים שעבר עליהם יוהכ"פ – נפטרו (מכל חטאתיכם לפני ה'). ואפילו ספק עבירה שבא ביוהכ"פ עצמו, אפילו עם חשיכה – פטור, שכל היום מכפר [ואולם המבעט בכפרת היום שאין יוהכ"פ מכפר עליו, חייב להביא אח"כ אשם תלוי כששב. ע' לעיל ז].

א. נסתפקו אחרונים ז"ל, כשהפריש אשם תלוי ואח"כ עבר עליו יוהכ"פ, שמא דינו כנודע לו קודם שחטיטה ואינו קרב או שמא יקריבנו.

ב. יש לעיין כשחטא ואינו יודע במה חטא, כגון בדם או בחלב – האם יוהכ"פ מכפר (שפת אמת).

דף כו

מב. א. חייבי מלקיות שעבר עליהם יום הכיפורים – מה דינם?
 ב. ספק-יולדת; ספק-מצורע, ספק-נזיר, סוטה, עגלה-ערופה – שעבר עליהם יוהכ"פ, מה דינם?
 ג. המביא אשם תלוי ואחר כך נודע לו חטאו – מה דינו?

א. חייבי מלקיות שעבר עליהם יום הכפורים – לא נפטרו מחיובם. ואעפ"י ששנינו שיוהכ"פ מכפר על 'לא תעשה' במזיד, זהו דוקא כשלא התרו ולא נתחייבו מלקות, אבל כשהתרו – לוקים.

ב. ספק-יולדת, ספק-מצורע, ספק-נזיר (כלומר נזיר שיש ספק אם נטמא), שעבר עליהם יוהכ"פ – חייבים בקרבן, שאין קרבנם בא לכפרה אלא להכשירם, הלכך לא נפטרו ביוהכ"פ.

והוא הדין לסוטה – אין יוהכ"פ פוטר, אם משום לכל חטאתם – ולא לכל טומאתם (ר' הושעיא. יש שאינם גורסים תירוץ זה – ע' באר שבע; אביר יעקב), אם משום שהבועל מכיר בו, ויוהכ"פ מכפר רק על חטא שאין מכיר בו אלא המקום (אביי), אם משום שמנחתה באה לברר עוון ולא לכפרה (רבא).

והוא הדין לעגלה ערופה הבאה בספק – אם משום שהורג מכיר (אביי), אם משום שנאמר ולא רץ לא יכפר לדם אשר שפך בה (רבא), או משום כפר לעמך... אשר פדית – גילה הכתוב שראויה לכפר על יוצאי מצרים, הגם שעברו כמה ימי כיפור (רב פפא).

ג. המביא אשם תלוי ואח"כ נודע לו חטאו – חייב להביא חטאת (או הודע אליו – מכל מקום. ובשר האשם נאכל משנה כג:). והאשם מועיל לו עד שיוודע; שאם מת בינתים – מת בלא עוון (ר' זירא), או להגן עליו מן היסורים (רבא, שהתורה חסה על גופם של ישראל – לעיל כה.).